

Maaike Van Hoecke

Ik ben de mama van Sander (zijn naamgebaar is de letter s + gebaar lach), nu 19 maanden oud. Toen ons zoontje 6 dagen oud was, hoorden we na de Algo-test dat hij een ernstig gehoorverlies had. Een dag later wisten we dat de kans groot was dat hij doof was. Toen was het een hele klap om te verwerken, maar achteraf gezien ben ik erg blij dat het zo snel is gegaan. Op 8 weken had Sander al hoorapparaatjes, op 10 maanden kreeg hij een CI en daarmee doet hij het op dit moment erg goed.

Maar die eerste dagen na de diagnose zaten we vol met vragen. De beslissing om VGT te gebruiken was snel genomen. Ik heb aan de universiteit een inleiding tot de Vlaamse Gebarentaal (VGT) gevolgd bij Diane Boonen en Myriam Vermeerbergen, dus voor mij was VGT geen onbekende en mijn man wou ook meedoen, evenals veel andere familieleden. We spreken nu over mei 2007. Ik ging meteen op zoek naar een cursus VGT want ik wou er zo snel mogelijk mee beginnen. 10 jaar na mijn studententijd was ik bijna alles wat ik geleerd had vergeten. Ik had in mijn 'zwangerschapsopruimwoede' de gebarevideo weggegooid: "Dat zal ik nu wel nooit meer nodig hebben". Zo zie je maar dat die opruimwoedes nergens goed voor zijn... Ik heb die video wel erg gemist, want hoe hard ik ook zocht, er was helemaal niets! Ik moest wachten tot de cursus van Fevlado-Diversus begon in september, 4 volle maanden later. Dat was frustrerend. Ik wou onmiddellijk met mijn kindje kunnen communiceren en niet over 4 maanden! Enfin, na vier maanden zijn mijn man en ik er toch aan begonnen, bij een héél goede juf. De cursus was erg interessant om de dovencultuur te leren kennen en om beter te leren omgaan met visuele communicatie. Maar voor onze eigen situatie was ik weer gefrustreerd. Het waren de verkeerde gebaren die we leerden waar we in de communicatie naar ons zoontje toe niets mee konden doen. Grammatica leek al helemaal onbegonnen werk. Ik kreeg zo stilaan het gevoel dat ik mijn kind net zo goed Chinees zou kunnen leren aan de hand van een menu van de afhaalchinese. Natuurlijk was het niet helemaal verloren: het leren kennen van dovencultuur was natuurlijk erg belangrijk. Maar op dat moment had ik eigenlijk alleen maar tijd voor oplossingen die ik hier en nu kon gebruiken. Het was al zo druk met dokters, audiologen, ziekenhuizen, logopedisten en noem maar op... En zo gingen in mijn ogen kostbare maanden voorbij om bruikbare VGT te leren. Ik werd er zo moedeloos van. Ik heb zelfs een keer twee uur in mijn auto gezeten op de parking van het gebouw waar de gebarentaalles doorging, maar ik kon mezelf er niet meer toe brengen om uit te stappen.

Ten einde raad besloot ik het op een andere manier te proberen: ik zocht naar een dove babysit, kindermisje, huishoudhulp of wat dan ook, zodat op zijn minst mijn zoontje in contact zou komen met VGT. Niet gevonden, gelukkig was er in zijn crèche iemand die slechthorend was. Als er tussen de verzorging van 20 jengelende kinderen wat tijd over was, deed zij haar best om met hem wat in gebaren te communiceren. Maar vaak kon dat niet.

We gingen op zoek naar de beste situatie 'werk – wonen – familie – revalidatie' en kwamen zo van Brussel in Brugge terecht. Met als gevoel van: "Verdorie, weer opnieuw beginnen", want het zijn andere gebaren. Maar ook de vreselijke nadruk van de dovengemeenschap op de grammatica schrikte ons af. Overal waar je iets over VGT las, werd er uitdrukkelijk bij gezegd dat VGT zonder de grammatica geen VGT was. Ik begrijp natuurlijk wel wat men daarmee bedoelt, zeker na de lange strijd die de dovengemeenschap gevoerd heeft om VGT als echte taal te erkennen. VGT is meer dan wat losse gebaren. Maar net door dat harde standpunt werd nog maar eens benadrukt dat al onze pogingen om te gebaren absoluut géén VGT waren. Wij hebben echt ons best gedaan, maar VGT met de juiste grammatica konden wij helemaal niet aanbieden. En omdat ik de dingen alleen maar goed wil doen, kreeg ik het gevoel: "Als we het dan toch maar half doen, dan doen we het beter niet". Soms was ik zelfs een beetje boos op de dovengemeenschap: "Jullie hebben makkelijk praten: jullie willen dat we onze zoon VGT leren met grammatica en al, maar intussen laten jullie me mooi alleen staan brokkelen met de gebaren "Gent", "Brugge" en "bier" tegen een baby". Sorry daarvoor maar pas bevallen, nog vol hormonen en met een heel verwerkingsproces aan de gang, schoten mijn emoties wel eens de verkeerde kant op. Maar los daarvan kreeg ik wel het gevoel dat ik het niet snel genoeg onder de knie kreeg. Ik had het gevoel dat ik gefaald had en zo heb ik uiteindelijk afgehaakt. Ik moest keuzes maken om het emotioneel allemaal vol te houden. Eén daarvan was: "VGT lukt nu niet? Oké, dan stop ik ermee". Bovendien stapt ons zoontje op Spermalie in het systeem waar het gesproken Nederlands met Nederlands met Gebaren wordt gebruikt. Daarom hebben we besloten om daar eerst even in mee te gaan, het voordeel is dat ie dan toch op zijn minste leert dat ie met zijn handen kan communiceren, later volgen de échte gebaren dan wel.

Na al mijn ervaringen, doe ik als mama van een doof kindje een warme oproep naar de dovengemeenschap: "Help ons". Help onze kinderen om VGT te leren, help ons ouders om het ook te leren, maar stapje per stapje en op maat van ouder-babycommunicatie en ouder-peutercommunicatie. En wacht niet langer op de overheid of wie dan ook, doe het zelf, want het is dringend. Ik heb al met veel horende ouders van dove kinderen contact gehad. In veel gevallen is de wil om VGT te leren er echt, maar al na dat eerste jaar, haken de meesten af en ben je ze kwijt voor altijd, zeker als de CI aanslaat.

Zal mijn zoontje nu geen VGT leren? Ik hoop nog altijd van wel en ik heb er misschien zelfs een beetje mee voor gezorgd: omdat ik niets vond op onze maat, heb ik uiteindelijk zelf een voorstel geschreven voor een website met de eerste gebaartjes voor peuters, doof en horend, als onderdeel van de Ketnet-website. Ik werk zelf op de VRT en heb zo een paar deuren kunnen openen, die anders misschien gesloten blijven. Enkele weken geleden kreeg ik van Ketnet goed nieuws: het project is goedgekeurd. Als alles goed gaat, is de website in januari online. Net op tijd, want Sander begint de computer reuzeleuk te vinden.

Ik hoop ook dat er over 6 jaar nog altijd cursussen van 'VGT Doe Mee!' zullen gegeven worden. Als Sander daar dan ook maar de minste interesse voor toont, zal ik half België afrijden om hem de kans te geven VGT te leren. Want, en nu draai ik de slogan van Cochlear om, "Het is niet omdat hij met een CI kan horen, dat hij niet doof is."

Uit: Verslag symposium "Mijn kind is Doof. CI en identiteitsontwikkeling", zaterdag 22 november 2008.